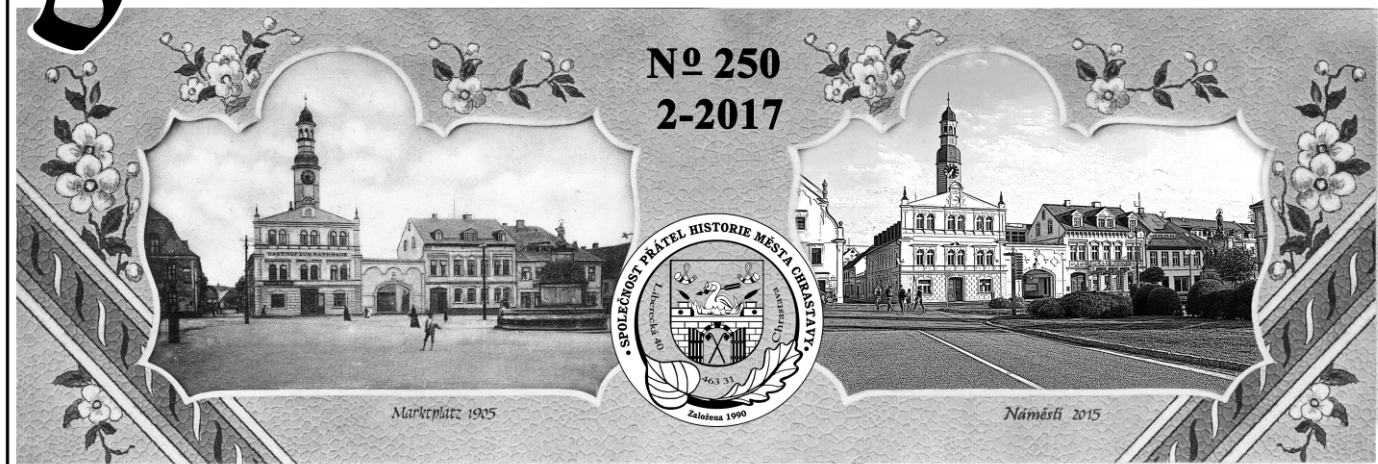

Bulletin společnosti přátel historie města Chrastavy

Vlastenci odhalili pamětní desku Rudolfu Loudátovi 28. října 1946

Rudolf Loudát – život

Nelehká byla cesta životem Rudolfa Loudáta.

Rudolf Loudát se narodil 16. dubna 1898 v Chřenovicích u Ledče nad Sázavou jako nemanželské dítě Marie Loudátové. Byl české národnosti a vyznával římskokatolické náboženství.

19. května 1923 se oženil s Anselmou Burukovou (narozena 10. června 1894) a tak se přizemil do Chrastavy. Měli společně dceru Johannu (provdaná Stará, žila v Karlově pod Ještědem, zemřela v roce 1995) a syna Václava (žil až do své smrti v roce 2000 v Chrastavě). Loudát byl do roku 1939 členem strany sociálně-demokratické (samostatná organizace vznikla v Chrastavě v roce 1906). Ve 30. letech 20. století byl předsedou Dělnické tělovýchovné jednoty v Chrastavě (DTJ Svornost byla založena 5. listopadu 1905 s počtem 56 členů a kromě tělocvičných aktivit pořádala např. přednášky o českých vlastencích). Z kroniky DTJ je patrné, že schůze probíhaly často v bytě u Rudolfa Loudáta. Angažoval se dlouhodobě ve prospěch české menšiny ve městě. Po zabrání Sudet v roce 1938 se s rodinou odstěhoval do rodných Chřenovic, v Chrastavě zůstala jen dcera Johanna. Během války Rudolf Loudát našel práci u firmy Baťa ve Zruči nad Sázavou. Tam se také aktivně zapojil do odbojového hnutí (poslech zahraničního rozhlasu a informování veřejnosti, distribuce ilegálních tiskovin atd.). Pracovníci firmy Baťa byli také školeni k sabotážím, protože v období války byla firma přeorientována na válečnou výrobu.

Zatčení a odsouzení na smrt

3. března 1943 byl zatčen a vězněn gestapem nejdříve v Kolíně, později v Terezíně, na Pankráci v Praze, v Budyšíně a v Drážďanech. 25. dubna 1944 byl se svými kolegy Arnoštem Šlégrem a Josefem Šubrtem odsouzen k smrti, a to za přípravu velezrady a napomáhání nepříteli. Rozsudek byl vykonán 26. července 1944 v Drážďanech. O několik dní poté byl pohřben na hřbitově Johannis-

Rudolf Loudát
16. 4. 1898 – 26. 7. 1944

friedhof ve čtvrti Tolkewitz. V kronice Československé obce legionářské v Chrastavě je vlepěn jeho poslední dopis, psaný rodině jen pár hodin před smrtí.

*„Moje milá paní a děti,
Buďte ještě jednou srdečně pozdraveni a musím vám bohužel říci poslední životní osud, neboť mi soud nepřeje, abych vás ještě jednou uviděl. Prosím vás proto, buďte stateční a silní. Hlavně ty, moje milá maminko.
Prosím, vychovávej děti v dobré lidi. A vy, milé děti, buďte při své matce, buďte hodné, učte se pilně a nezapomeňte*

26. činnosti

Moje milá paní a děti! Dvátě ještě jednou písemně pozdravím, a
vám ještě jednou písemně přání, ať vám vše dobře jde, ať vám vše dobře
jde, ať vám vše dobře jde. Prosim vás proto, bratři a sestry, ať vám vše
jde dobře, ať vám vše dobře jde, ať vám vše dobře jde. Prosim vás
proto, bratři a sestry, ať vám vše dobře jde, ať vám vše dobře jde.
Dvátě ještě jednou písemně pozdravím, ať vám vše dobře jde, ať vám
vše dobře jde, ať vám vše dobře jde. Prosim vás proto, bratři a sestry,
ať vám vše dobře jde, ať vám vše dobře jde. Dvátě ještě jednou písemně
pozdravím, ať vám vše dobře jde, ať vám vše dobře jde. Prosim vás
proto, bratři a sestry, ať vám vše dobře jde, ať vám vše dobře jde.
Dvátě ještě jednou písemně pozdravím, ať vám vše dobře jde, ať vám
vše dobře jde, ať vám vše dobře jde. Prosim vás proto, bratři a sestry,
ať vám vše dobře jde, ať vám vše dobře jde. Dvátě ještě jednou písemně
pozdravím, ať vám vše dobře jde, ať vám vše dobře jde. Prosim vás
proto, bratři a sestry, ať vám vše dobře jde, ať vám vše dobře jde.

ještě jednou vás zdravím a lábám v poslední hodině
Tati.

Lišák zajatec 197/99 Jméno: Loudát Rudolf

Vyšetřování v Drážďanech.

na svého tatínka, stydět se za svého otce nemusíte. Já umírám pro svoji dobrotu. Buďte si toho vědomi, co jsem vám již často napsal. Milá maminko, zaříd' všechno, jak sama za nejlepší uznáš. Prosím strýčka a tetu, aby ti v tvých starostech pomáhali. Pozdravuj všechny sourozence, tetu, strýčka a všechny ostatní. Ty, Vendo, buď opatrný na svoje zdraví a podporuj matku a Hanu.

Žijte blaze, buďte zdraví, moje myšlenky jsou v mých posledních hodinách u vás. Odpusťte mi ještě a vzpomínejte na mne v dobrém.

Ještě jednou vás zdravím a líbám v poslední hodině.
Tati

Číslo zajatce: 147/44

Jméno: Loudát Rudolf

Výšetřovací věznice v Drážďanech. “

Jeho žena Anselma se po válce vrátila do Chrastavy, kde měla rodinné zázemí.

Chrastavští členové jednoty Československé obce legionářské na Rudolfa Loudáta nezapomněli. 28. října 1946, tedy při oslavě státního svátku vzniku samostatného Československa, odhalili pamětní desku Rudolfu Loudátovi a znovuodhalili i pamětní desku Františku

Turpišovi (narozen 1898 Chrastava – popraven 1918 San Stino, Itálie), legionáři z 1. světové války.

Náměstí bylo vyzdobeno prapory ve státních barvách, v ulicích pochodovala četa finanční stráže v čele s bratrem Josefem Máchou.

Podle autora zápisu v kronice Československé obce legionářské v Chrastavě se této slávy zúčastnilo „pouze“ 250 lidí, včetně školní mládeže, spíše z řad předválečných starousedlíků, kteří si obnovené svobody jinak považovali. Dojemně pak podle pamětníků působila přítomnost otce popraveného legionáře Turpiše, který se k tomuto aktu dostavil s celou rodinou. Byla přítomna i manželka Rudolfa Loudáta.

Obě desky byly odhaleny na stěně po levé straně hlavního vchodu do školy na náměstí, kde jsou umístěny dodnes.

Deska věnovaná Rudolfu Loudátovi změnila několikrát svůj vzhled – důkazem jsou dobové fotografie z roku 1946, 1958 a foto současné (2017).

Na jeho počest byla pojmenována chrastavská ulice, která vede z náměstí 1. máje podél Lučního potoka až ke křižovatce s Revoluční ulicí.

Fotografie ze slavnostního odhalení pamětních desek na budově školy na náměstí 1. máje legionáři Františku Turpišovi a Rudolfu Loudátovi za účasti zástupců legionářů.

Chrastava 28. 10. 1946

Zdroj: SOKA Liberec

Fotografie z pietního aktu oslav ukončení 2. světové války z 9. května 1958. Před pamětními deskami popraveným chrastavským občanům drží čestnou stráž zástupci Československé obce legionářské Janěček a Bartoň, projev přednesl vlastenec, řídící učitel Bohumil Honsa. Zdroj: KČSLOL

Současný vzhled pamětní tabule Rudolfa Loudáta v Chrastavě. (2017)

Chrastava dne 11.10. 1948

947

Místnímu národnímu výboru
Chrastava

Podepsaný SELMA LOUDÁTOVÁ narozená dne 10.6.1906
BURUKOVÁ
Chrastava okres Chrástava bytem Chrastava

260 žádá tímto o vydání osvědčení o státní a národní spolehlivosti a ke své žádosti udává:

V době okupace jsem bydlel:
od 1938 do 1945 v ŽRUČ Mlýnské okres LEDEČ M.S.
od _____ do _____ v _____ okres _____
od _____ do _____ v _____ okres _____

Prohlašuji mistopřísežně, že jsem nebyl odsouzen podle dekretu č. 16/45 Sb. ve znění zák. č. 22/45 Sb., ani podle č. 138/45 Sb., a že se proti mně nevede u žádného úřadu řízení podle těchto dekretů. Současně prohlašuji, že jsem nebyl odsouzen k trestu propouštění ze služebního poměru nebo ráty nároku na odpočívání (zaopatřovací) platy podle dekretu č. 105/45 Sb.

Ujišťuji, že moje údaje jsou pravdivé a jsem si vědom trestních následků, které by mě v případě nesprávných mistopřísežných údajů stihly.

Chrastava
r. r. r.
r. r. r.
r. r. r.

Josefina Loudátová
(křesť. podpis žadatelky)

Tzv. Osvědčení o státní a národní spolehlivosti Loudátovy manželky Selmy. Tato potvrzení byla vydávána občanům dle nařízení ústavního dekretu 33 / 1945 Sb. z 2. srpna 1945 o úpravě československého občanství.

Povinné bylo pro každého, kdo byl státním zaměstnancem (na úřadech, ale i ve školách, ve strategických továrnách...), ale také pro ty, kdo potřeboval nový OP, pas nebo chtěl koupit nemovitost.

Těm, kteří byli nespolehliví, koupě často umožněna nebyla, protože nebyl zájem o to, aby takoví lidé patřili mezi movitější.

Doklad také potvrzoval, že jeho majitel nekolaboroval za války s Němci.

Vychází z dekretů prezidenta Beneše.

Vpravo:

Kolek s razítkem Místního národního výboru v Chrastavě z roku 1948.

Použité prameny:

- Kronika Československé obce legionářské, jednota Chrastava (KČSLOL)
- Zápisník cvičitelského sboru DTJ Chrastava 1924–1947 (SOKA)
- Školní kronika 1919–1931 (Pamětní kniha školní, Česká škola obecná v Chrastavě u Liberce)
- Školní kronika 1945–1987 (Pamětní kniha školní, Chrastava)
- rešerše pro památník Gedenkstätte Münchner Platz v Drážďanech (Magda Veselská)
- Bulletin SPHMCH
- Státní okresní archiv v Liberci

Oficiální „Prohlášení za mrtvého“.

Tiskopis byl vydáván po určité zákonné době, kdy se občané, kteří odešli na válečnou frontu, nevrátili domů a pozůstali potřebovali právní dokument např. pro převod nemovitostí, dědictví atd.

Na všech podáních v této věci buď uvedeno:
Jednací číslo M 3/48
10

Prohlášení za mrtvého.

Radolf Loudat,
narozený dne 16. dubna 1898 v Chřenovicích, soud. okres Ledeč n.S.
mimo manželku Marie Loudátové, náboženství Přím.katol.
zemřel, dne 19. května 1922 (oddaný) s Annelmou, roz. Burukovou
(rozpuštěn), domovský příslušný do Chřenovic, povoláním zaměstnanec fy. Baťa
naposledy bytem v Chřenovicích stal se jako zatčený okupačními úřady
a odsouzen k trestu smrti v Drážďanech.
od 26. VII. 1944 (kdy byl) v blízkém nebezpečí smrti při události popravy
a podle potvrzení min. soc. péče pak pohřben v Tolkaritau
) nezvěstným (je).

Ježto od poslední zprávy o něm (M) uplynulo více než 6 měsíců,
prohlašuje ho (M) soud po provedeném řízení na návrh manželky Selmy Loudátové,
v domácnosti v Chrastavě čp. 260 za mrtvého (M) od okamžiku manželství
rozpuštění v _____ v _____
Den 26. července 1944 (kterého podle výsledků konaného šetření nezvěstný (4)
pravděpodobně zemřel), z kterého nevíme (4), pravděpodobně zemřel (4), který je posled-
ní známá data jeho upravení osvědčení za nevěstný (4) zemřel (all) jest pokládán
jeť pokládán za mrtvého.

Okresní soud _____, odd. I., v Lečdi n.Sáz.
dne 21. prosince 1948.

Dor.:
1. navrhovatel,
2. opatrovník,
3. státnímu zastupitelství v _____
4. po první moci okresnímu soudu v _____
5. po první moci okresnímu národnímu výboru v _____
Kal. 15. dol.

JUDr. Josef Čvančar
Za správnost výše uvedených
údajů kanebl. prohlášení:

Šlopp. list. z 1922. — Prohlášení za mrtvého. (Dekret prezidenta republiky ze dne 27. 10. 1945, č. 117 Sb.)
Místní úřad v Praze. — 1202-8.

Bulletin Společnosti přátel historie města Chrastavy

№ 250 bylo vydáno v únoru 2017

Vydává jako přílohu Chrastavských listů a pro svoji potřebu Společnost přátel historie města Chrastavy.
Toto číslo připravil: Ivan Vydra

Napsat nám můžete na e-mail: sphmch@volny.cz

